

Anicet Cosials

Professor a l'IES Guindàvols de Lleida

«El que sí que tinc és la capacitat d'engrescar els alumnes»

Anicet Cosials

.....
Ha rebut el Premi Catalunya Educació 2009, que completa una llarga trajectòria de guardons obtinguts amb els seus alumnes, als quals sap transmetre la seva passió per la ciència

Pregunta. ¿Es considera un professor típic o l'excepció que confirma la regla?

Resposta. Jo he tingut la sort d'estar sempre envoltat de gent potser atípica, però que són uns quants: els del Seminari de Formació Permanent de Física i Química, i els de l'Associació de Professors de Física i Química, que tenen el mateix tarannà. Per això, mai m'he sentit com una persona atípica, sóc un més. Quan veig el professor Lluís Nadal, que fa totes aquestes coses, l'admiro i em sento la persona més petita del món. El que sí que tinc és la capacitat d'engrescar els alumnes; en això no em guanya ningú.

P. ¿Quin consell donaria, doncs, als altres professors per acostar la ciència als alumnes, per engrescar-los?

R. El primer de tot és tenir una bona formació: per poder transmetre emocions a l'alumne, n'has

de saber molt. Has de saber quin experiment cal seleccionar, quin et servirà per acostar-te als alumnes. Em sap greu haver de dir-ho, però cada cop hi ha menys oferta de cursos de formació específicament de ciències, de laboratori... El professor ha de conèixer experiències de física, de química, d'astronomia... però concretes.

P. Diuen, i també ho afirmen les estadístiques, que cada vegada hi ha menys alumnes de secundària que es decanten per les ciències. ¿A què es deu això?

R. Jo no m'ho acabo de creure. El que passa és que, si prens com a referència els alumnes que s'apunten a les carreres de Física, Química i Matemàtiques, sí que ha baixat el nombre d'estudiants, però és perquè ara les universitats ofereixen una oferta molt més diversificada. Jo no crec que el nombre absolut d'alumnes que fan ciències hagi disminuït, com tampoc no em crec que els alumnes d'abans fossin millors –com ens volen fer creure– que els d'ara. Ara tenen unes altres capacitats; per exemple, fan uns treballs de recerca fantàstics, tenen coneixements d'informàtica, toquen un instrument musical... Tenen una formació global millor i, per tant, l'alumne que és bo és fantàstic. El que passa és que si agafes el terme mitjà, tens la sensació que la cosa està més descafeïnada.

P. I, posats a comparar amb el passat, ¿ha millorat la formació científica de l'alumnat de lletres?

R. Hauria d'haver millorat, perquè ara hi ha més mitjans i abans

només hi havia el llibre de text. Però al final acabes tenint la consciència que els millors alumnes fan ciències.

P. ¿Ens podria resumir els premis que ha aconseguit?

R. Amb alumnes he aconseguit uns disset premis CIRIT; aquí al laboratori tenim penjades les fotos i això serveix una mica d'estímul perquè els alumnes veuen que, quan els proposes fer un treball, el poden fer perquè d'altres hi han arribat. Vuit o nou premis Baldiri Reixach...

P. ¿I a l'estranger?

R. Ens van donar el primer Premi Catch a Star; amb tres alumnes vam anar a Xile a veure el millor observatori del món, al desert d'Atacama; ens hi vam estar una setmana. Ens van tractar com si fóssim astrònoms de primer nivell. L'any següent ens van donar el segon premi Catch a Star, i aquesta vegada vam anar a Múnic a visitar el European Southern Observatory. I ara recentment m'han donat el premi Take your Classroom into Space, que va tenir molt seguiment mediàtic; era un concurs per a tot Europa en què es tractava de dissenyar un experiment sobre la ingravitació. Vaig aprofitar el material d'un premi CIRIT que havia guanyat feia anys. Vam sortir guanyadors *ex aequo* amb uns altres dos. I el premi era que aquell experiment el fes l'astronauta a l'espai. Vam anar al CosmoCaixa i l'alumne va poder parlar amb l'astronauta. Van venir els mitjans de comunicació, fins i tot em van fer una en-

«Per engrescar els alumnes, el primer de tot és tenir una bona formació: per poder transmetre emocions a l'alumne, n'has de saber molt»

«Jo no crec que el nombre absolut d'alumnes que fan ciències hagi disminuït»

«Tampoc no em crec que els alumnes d'abans fossin millors –com ens volen fer creure– que els d'ara. Ara tenen unes altres capacitats. Tenen una formació global millor i, per tant, l'alumne que és bo és fantàstic»

«Ens van donar el primer Premi Catch a Star; amb tres alumnes vam anar a Xile a veure el millor observatori del món, al desert d'Atacama; ens hi vam estar una setmana»

«Haurien d'obligar tothom a anar a Ciència en Acció»

trevista per a Ràdio Nacional de Colòmbia.

P. ¿Com s'ho fa per difondre els treballs de recerca dels seus alumnes?

R. Abans els penjava íntegrament a la pàgina web, però se'm va acabar l'espai. En vaig demanar més i em van dir que comprimís els arxius... I al final em vaig desanimar i no hi vaig penjar res més. El que passa és que són treballs bons, i els presento a concursos, on guanyen premis. Per exemple, en tinc aquí un de molt bo, *Els sòlids que flueixen*, que va guanyar el primer premi Argó de la UAB, el primer premi de la Universitat de Vic i també de la de Lleida, i el Premi CIRIT. Però aquest treball surt perquè prèviament he anat a Ciència en Acció: hi busco informació, li trec suc...

P. Així, Ciència en Acció és una cita gairebé obligada.

R. Haurien d'obligar tothom a anar-hi. Enguany, que era el desè aniversari i es va fer a Granada, hi havia un nivell inimaginable. Allà trobo idees per embarcar els alumnes en un projecte que jo no faria per mandra.

P. ¿Tot això li representa moltes hores?

R. Sí, moltíssimes, però és molt gratificant. I el millor és que el treball de recerca que fas amb un alumne queda com una pràctica rutinària per treballar a l'aula. A més, arrossegues els altres: enguany, precisament, la província que estava més representada a Ciència en Acció era la de Lleida.